

مراق عامه میان منفعت بزرگ و خطرات تجاوز برآن

ستایش مخصوص ذات خدای که پروردگار جهانیان است، همان ذاتی که در قرآن کریم می‌فرماید: ﴿هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا﴾ «او شما را از زمین پدید آورد، و شما را در آن به آباد کردنش گمارد». گواهی می‌دهم که نیست معبود برحق جز الله یکتای بی‌همتا، و گواهی می‌دهم که سردار و پیامبر ما حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بنده و فرستاده الله است، خداوندا، بر او و بر همه آل و اصحاب و پیروان راستین او تا به روز جزا درود و سلامتی و برکت نازل فرما.

اما بعد،

بی‌تردید دین اسلام دین ساختار و آبادانی، دین صلاح و اصلاح است، و همه رسالت‌های آسمانی برای دعوت به این مبادی عالی آمده است، چنانچه خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ أَخْلِفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ﴾ «و موسی به برادرش هارون گفت: جانشین من در میان قوم من باش، و (آن‌ها را) اصلاح کن، و از راه مفسدان پیروی نکن». همچنین بر زبان حضرت شعیب علیه سلام فرمود: ﴿إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ﴾ «من جز اصلاح -تا آنجا که توانای دارم- چیز دیگری نمی‌خواهم، و توفیق من جز به (فضل) الله نیست، بر او توکل کردم، و به سوی او باز می‌گردم».

بدون تردید حفاظت از مراق عامه که دولت آنرا تأسیس می‌کند و توسعه می‌دهد یکی از نمونه‌های اصلاحی است که منفعت آن بر همه مجتمع بر می‌گردد؛ چون حق انتفاع از آن مخصوص شخص معین نیست، و نه مخصوص یک گروه ویژه است، بلکه آن ملک همه مجتمع می‌باشد، پس همانطور که همه مردم از مراق عامه منفعت می‌گیرند باید همگی از آن حفاظت نمایند، و باید همه ما دست مفسدان را از تخریب و تعطیل آن کوتاه نماییم.

و هرآن کس که به خدمت مراق عامه قرار دارد باید عمل خویش را با اخلاص و درست انجام بدهد، چنانچه پیامبر صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «خداوند دوست می‌دارد بنده‌ای را که عمل خود را به اتقان و درست انجام بدهد»، همچنین کسانی که از مراق عامه سود

می‌برد باید آنرا طوری استخدام نمایند که به آن ضرر وارد نشود و آنرا فاسد و اسراف نکنند، چون پیامبر علیه سلام فرموده است: «در اسلام ضرر و ضرار نیست»، و با این امر تعاون میان فرزندان مجتمع با خیر و نفع عام متحقق می‌گردد، خداوند متعال می‌فرماید: {وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ} «در راه نیکوکاری و پرهیزگاری با همدیگر همکاری کنید و (هرگز) در راه گناه و تجاوز همکاری نکنید».

محافظت از مرافق عامه واجب و مسئولیت شرعی و ملی و انسانی است، و این مسئولیت تنها در حدود حفاظت از آن توقف نمی‌کند بلکه می‌خواهد برای رشد و توسعه آن نیز باید کار و تلاش انجام شود، چون پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده: «پاداش هفت کار برای بنده درحالی‌که مرده و در قبر گذاشته شده است می‌رسد: علم و دانشی که برای دیگران می‌آموزاند، دریای که حفر و جاری می‌کند، جاه آبی که حفر می‌کند، نخل زاری که غرس می‌نماید، مسجدی که بنا می‌کند، نسخه‌ای از قرآن کریم که به میراث می‌گذارد، و یا فرزندی به جا می‌گذارد که بعد از وفاتش به حق او دعای خیر می‌کند».

پس مفهوم این سخن پیامبر علیه سلام که فرمود: «دریای که حفر و جاری می‌کند» یعنی: آنرا توسعه می‌دهد، و به دریا همه جریان‌های آب قیاس کرده می‌شود، پس بر ما واجب است تا مجراهای آب را پاک نگه داریم و توسعه‌اش بدهیم، نه اینکه بر آن تجاوز نموده کوچک و ضیقش کنیم، و همچنین درباره راه عام که باید آنرا حفظ کنیم، و نباید بر آن تجاوز یا کوچکش نماییم، و بناید بر راه اشیای باطله و کثافت‌ها را بیاندازیم.

و کسی که خودش نمی‌توانست مرافق عامه را توسعه بدهد باید دیگران را بر انجام آن تشویق کند، تا باشد به این فرموده پیامبر صلی الله علیه وسلم عمل نموده باشد: «بی‌تردید دعوت کننده به انجام کار خیر مانند انجام دهنده آن است»، و اگر این کار را نیز نتوانست انجام بدهد باید از تخریب و تعطیل آن بپرهیزد، چون خداوند متعال فرموده: {إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ} «بی‌تردید خداوند متعال فساد پیشگان را دوست نمی‌دارد»، همچنین فرموده: {وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَاسِدَ} «خداوند فساد را دوست ندارد»، همچنین بر همه ما واجب است تا بر محافظت از آن و کاربرد درست آن کوشا باشیم.

تأکید می‌کنیم که همه مرافق و دارایی‌های عامه مانند: نهادها، مدارس، بیمارستان‌ها، راه‌ها، و وسایل حمل و نقل همه اینها امانتی است گذاشته شده به دوش ما که روزی از آن بازپرس می‌شویم، پس بازی کردن با آن یا تلف کردن آن درست نیست، هرگونه تلف و فساد و سوء استخدامی که باشد.

ستایش مخصوص خدایی که پروردگار جهانیان است، درود و سلام بر خاتم پیامبران حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم و بر همه آل و اصحاب او باد.

بدون تردید حفاظت از مرافق عامه و عدم تجاوز برآن یکی از راه‌های خیر و پیروزی است؛ بنابراین پیامبر ما حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دور کردن اشیای ضرر رسان را یکی از شعبه‌های ایمان، و نوعی از صدقات و یکی از اسباب دخول بهشت قرار داده است، چنانچه می‌فرماید: «ایمان دارای هفتاد و چند و یا شست و چند شعبه است، بهترین و بزرگترین آن گفتن: (لا إله إلا الله) و اندک‌ترین آن دور کردن اذیت از سر راه است»، همچنین گفته است: «مسلمان کسی است که مسلمانان دیگر از زبان و دست او در امان باشند»، و در حدیث دیگری گفته است: «مردی را دیدم که در بهشت گشت می‌زد، به سبب قطع کردن شاخه‌ای درختی که سر راه بود و مسلمانان را اذیت می‌کرد»، و در حدیث دیگری گفته است: «اینکه شر و بدی‌ات را از مردم دور نمایی صدقه‌ای برای خود ادا کردی».

پس چقدر ما نیاز داریم تا از اهمیت مرافق عامه آگاه شویم، و آنرا حفظ نماییم؛ از طریق غرس احساس مسئولیت دینی و ملی ما برای محافظت از وطن و حمایت دارایی‌ها و توسعه موارد آن، چون خداوند متعال می‌فرماید: {فَمَنْ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ} «پس هرکس که پرهیزگاری کند و اعمال خود را اصلاح نماید، نه ترسی برآن‌ها است و نه آنان اندوهگین می‌شوند».

خداوندا، مصر و همه سرزمین‌های جهان را حفظ کن